

פירוש הרמב"ם לאבות

אל תסתכל בקנקן (ד, כא - כב)

הרב יצחק שילת

מסכת אבות ד, כא

אלישע בן אבויה אומר:
הלמד תורה ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על נייר חדש,
והלמד זקן למה הוא דומה, לדיו כתובה על נייר מחוק.

מסכת אבות ד, כב

ר' יוסי בן יהודה איש כפר הבבלי אומר:
הלמד מן הקטנים למה הוא דומה, לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו,
והלמד מן הזקנים למה הוא דומה, לאוכל ענבים בשלות ושותה יין ישן

רבי אומר:
אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו,
יש קנקן חדש מלא ישן, וישן אפילו חדש אין בו.

פירוש הרמב"ם לאבות ד, כא

יאמר, שהלימוד בילדות יתקיים, ולא תקל שכחתו, והעניין בלימוד הזקנה - בהיפך, וזה מבואר וידוע.

פירוש הרמב"ם לאבות ד, כב

יאמר ר' יוסי, שחכמת הצעירים יש בה ספקות, ושאלות בלתי מבוררות ובלתי שלמות מן הקושיות, לפי שלא ארך להם הזמן עד שיחזרו על ידיעותיהם ויסלקו ספקותיהן. ואמר רבי, אל תבחן היין על פי כליו, כי יש כלי חדש שבו יין עתיק, וכלי עתיק ריק, שאין דבר בו, כך יש צעירים ששאלותיהם ומדעיהם מבוררים, לא יתערב בהם בלבול, כמו היין העתיק אשר נפרדו שמריו ועכירותו ממנו, ויש זקנים שאין חכמה להם כלל, וכל שכן שיש להם חכמה מבולבלת ומעורבת.